

Keski-Suomen Maanpuolustaja

www.ksrespiirit.fi

Joulukuu 2014

Keski-Suomen reservipiirien tiedotuslehti

33. vuosikerta

Pioneeriykmentti marssi Keuruulta kohti uutta tulevaisuutta.

Hyvää Joulua ja menestystä Uudelle Vuodelle 2015!
Keski-Suomen Maanpuolustaja-lehti
Keski-Suomen Reserviupseeripiiri ry
Keski-Suomen Reserviläispiiri ry

PÄÄKIRJOITUS

Silmät avautuivat

Kohta kokonaan taakse jäänyt vuosi 2014 toi tullessaan uudenlaista ajateltavaa. Aina Sotshin olympialaisten päätösiltan saakka kaikki näytti Euroopassa siltä, että ollaan etenemässä kohti rauhan tyysijaa. Tällaiseen unelmakuvaan uskoivat jo johtavat poliitikotkin. Seuraavana päivänä kaikki muuttui. Ukrainan itäosissa alkoi tapahtua ja hetken päästä Venäjä oli ottanut Krimin hallintaansa. Milloin viimeksi oli tällaista toimintaa Euroopan alueella?

Jos jätetään jäätyneet ja lähi vuosina tapahtuneet konfliktit huomiotta, toimintamalli löytyy talvisotaa edeltävältä ajalta. Suurvallalle, silloiselle Neuvostoliitolle, sen omaksuma legitiimi turvallisuusintressi toi oikeutuksen puolustaa oikeuksiaan ns. reunavaltioiden kautta vaikka väkisin. Reunavaltioita olivat Suomi ja Baltian maat, jotka oli kirjattu Saksan ja Neuvostoliiton elokuussa 1939 solmiman hyökkäämättömyyssopimuksen salaisessa lisäpöytäkirjassa Neuvostoliiton etupiiriin. Miksi kertaan yli 70 vuotta sitten tapahtunutta? Sen takia, että toimintamalli ei ole näköjään kadonnut mihinkään. Suurvallan muotoja itselleen hakevan Venäjän toimet ovat juuri tänä vuonna aktivoituneet Euroopan ilmatilassa ja Itä-Ukrainan maa-alueella. Ne tuntuvat noudattavan jo kauan sitten omaksuttua mallia. Toimintaympäristö Euroopassa on muuttunut ja aivan heti se ei tule toiseen suuntaan kääntymään.

Turvallisuuspoliittinen keskustelu sai välittömästi uutta sävyä eduskunnassakin. Puolustusmäärärahojen leikkausvaatimukset loppuivat kuin seinään. Viime vuosina onkin menty alenevalla trendillä rahoituksen ja reservin määrän suhteen. Siihen samaan trendiin on kuulunut slogan: varuskunnilla ei puolusteta Suomea. Linja, joka oli helppo hyväksyä poliittisessa johdossa ja seurauksena oli joukko-osastojen lakkauttamisia. Tämän seurauksena Pioneerirykmentti sulkee ovensa vuoden lopussa ja lähes puoli vuosisataa kestänyt sotilaskoulutuksen ajanjakso Keuruulla päättyi. Olisiko ratkaisu ollut toisenlainen jos Venäjän toiminta olisi aktivoitunut jo kolme vuotta aiemmin? Asia jäänee arvailujen varaan.

Etenemme kohti uusia aikoja ja kuluneen vuoden tapahtumat aiheuttavat oikeutetusti keskustelua turvallisuudesta ja maanpuolustuksen tärkeydestä. Kun uusi puolustusvoimain komentaja kenraali Jarmo Lindberg aloitti elokuussa tehtävässään, hän mainitsi eräissä haastattelussa, että harkittessa sodan ajan joukkojen määrää, niin sitä on mahdollisuus tarkistaa myös ylöspäin. Linja on siis muuttumassa. Maanpuolustustahtoon meiltä kyllä löytyy kunhan nyt kansakuntana huolehditaan puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen riittävästä suorituskyvystä. Siihen olennaisena osana kuuluu riittävä rahoitus ja reserviläisten kertausharjoitusvuorokausien lisääminen. Viime vuosien leikkausten aiheuttaman toiminnan tason alenema on saatava palautumaan. Sen aloittaminen onneksi käynnistyy vuonna 2015.

Vuoden vaihtuessa astumme juhlavuoteen. Reserviläisliiton perustamisesta tulee silloin kuluneeksi 60 vuotta. Teemaa on jo kuluneen vuoden aikana tuotu aktiivisesti esille ja juhlaristeily odottaa osallistujiaan huhtikuun alussa. Muutoksia tapahtuu myös aluetoimiston johdossa. Evl Janne Oksanen siirtyy reserviin vuoden vaihteessa ja evl Jukka Kentala aloittaa Keski-Suomen aluetoimiston päällikkönä samalla hetkellä. Piirilehti kiittää evl Janne Oksasta hyvin sujuneesta yhteistyöstä ja toivottaa samalla evl Jukka Kentalalle menestystä uuden tehtävän parissa.

Juhlavuosi mielessä Keski-Suomen Maanpuolustaja toivottaa kaikille lukijoilleen Rauhallista Joulua ja menestystä Uudelle Vuodelle 2015!

Tapio Paappanen
Päätoimittaja

Tervetuloa Panssariprikaati!

Hyvät
Keski-Suomen Maanpuolustaja-lehden lukijat!

Kulunut vuosi on ollut hyvin maanpuolustusvoittainen ajanjakso niin käytännön töissä puolustusvoimien organisaatiomuutoksessa kuin erityisesti julkisen sanan piirissä. Ukrainan tilanteesta ja Venäjän muuttuneesta käytöksestä on kirjoitettu ihan riittävästi, joten uskon medialukutaidon ja lähdekritiikin olevan nykyään jokaisen hallinnassa.

Vuoden 2015 alusta puolustusvoimien kaikki toiminnot käynnistyvät uudella tavalla. Meitä keski-suomalaisia koskettaa tietenkin Hallin ja Keuruun varuskuntien lakkauttamiset, mutta molemmilla paikkakunnilla on löytymässä uusia korvaavia toimintoja. Panssariprikaati ottaa aluevastuun myös Keski-Suomen maakunnasta Pirkanmaan, Kanta- ja Päijät-Hämeen lisäksi, kun sotilaslääni lakkautetaan ja aluetoimistot jatkavat joukko-osastojen johdossa. Sen sijaan uusi uljas Jyväskylän varuskunta on jäänyt, viimepäiviä lukuun ottamatta, vähemmälle huomiolle. Ilmasotakoulun laajentumisen ja muiden Jyväskylän sotilaslaitosten organisaatiomuutosten myötä Jyväskylästä tulee, palkatun henkilökunnan määrällä mitattuna, Suomen suurin varuskunta Helsingin jälkeen. Keski-Suomen ainoana varuskuntana se vaikuttaa jatkossa varmasti positiivisesti koko maakuntaan. Suomenselän ja Päijänteen maakuntakomppaniatkin tukeutuvat jatkossa kaikissa tilanteissa Ilmasotakouluun, joten heidän uusi ”kotipesä” löytyy jatkossa myös Tikkakoskelta.

Puolustusvoimauudistus on aiheuttanut mittavia muutoksia myös maamme toimintoihin poikkeusoloissa. Tätä muutosta on valmisteltu kaikissa puolustushaaroissa, maa-, meri- ja ilmavoimissa sekä joukko-osastoissa jo muutaman vuoden ajan. Maavoimien komentaja julkaisi viime keväänä uuden paikallispuolustusmallin. Paikallispuolustuksen johtaa maavoimien komentaja johtoesikuntanaan Maavoimien esikunta. Maavoimien alueellisten johtoportaiden esikuntien runko muodostetaan rauhan ajan joukko-osastoista esim. panssariprikaati ja paikallispatallioonien runko muodostetaan yleensä maavoimien joukko-osastojen alaisista aluetoimistoista.

Keski-Suomen paikallispatallioonan esikunnan rungon muodostaa rauhan ajan Keski-Suomen aluetoimiston henkilöstö, jota täydennetään reservistä. Uudessakin organisaatiossa komentajana jatkaa aluetoimiston päällikkö. Patallioonassa on esikunta- ja tukiyksiköitä, perustamiskeskukset, sotilaspoliisikomppanioita sekä Suomenselän ja Päijänteen maakuntakomppaniat. Paikallispatallioonan tehtävä on mm. maakunnan tärkeiden toimintojen turvaaminen, kohteiden suojaus, alueen valvonta, joukkojen perustaminen ja muiden viranomaisien tukeminen. Joukot koulutetaan ja varustetaan tehtävien edellyttämällä tavalla ja niihin sijoitetaan toiminta-alueen hyvin tuntevia reserviläisiä. Paikallisjoukkojen koulutus hyödyntää kasvavaa vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen resursseja sekä reserviläisten omaa aktiivisuutta.

Paikallispatallioonat ovat sodanajan joukkoja ja niiden koulutus alkoi viime lokakuussa WANA-JA14 -harjoituksessa kaikkialla Länsi-Suomessa. WANA-JA14-harjoitus oli puolustusvoimien suurin reserviläisharjoitus vuonna 2014 ja siihen osallistui noin 1300 reserviläistä, yli 700 varus-

miestä ja kantahenkilökuntaan kuuluvaa sekä paljon kalustoa. WANA-JA14-harjoituksen kokemuksia hyödynnetään laajasti vuonna 2015, kun kertausharjoitukset palautetaan normaalitasolle. Ensi kevät on komppania- ja joukkuetason runkohenkilöstön harjoituksia, mutta syksyllä päästään ensimmäisiin joukkokohtaisiin kertausharjoituksiin. Kevään ensimmäisten kertausharjoitusten käskykirjeet ovat reserviläisten postilaatikoissa uunituoreina työnantajille näytettävänä.

Tämän vuoden kutsuntakierros päättyi joulukuun puolivälissä ja suurin osa nuorista miehistä aloittaa varusmiespalveluksen Kainuun prikaatissa Kajaanisissa. Uuteen Ilmasotakouluun Tikka-koskelle menee myös hieman lisää nuoria palvelukseen. Tulevia reserviläisiä on kuitenkin kasvamaassa ”niukanlaisesti”, kun maakuntamme alueelta vuonna 1996 syntyneistä nuorista miehistä sai palvelukseen astumismääräyksen vain 73 %. Tämä jää huomattavasti valtakunnan keskiarvon ala-puolelle, ja viime vuoteen verrattuna Keski-Suomessa laskua oli lähes 3 %. Haasteena on jälleen Jyväskylän seutu, jossa palvelukseen kelpasi vain juuri ja juuri 70 %. Keski-suomalaisina me haluamme jatkossakin puolustusratkaisumme pohjautuvan suomalaiseen asevelvollisuuteen, joka perusta on hyvin varustettu, koulutettu ja maanpuolustustahtoinen reservi. Jyväskylällä, maakuntamme sivistys-, kulttuuri- ja liikuntakeskuksena, on varmasti parannettavaa tässä asiassa ihan kansanterveyttäkkin ajatellen.

Haluan lopuksi kiittää kaikkia sotaveteraaneja puolisoineen, reserviläis-, veteraani- ja maanpuolustusjärjestöjä sekä laajaa viranomais- ja sidosryhmäverkostoa saamastani tuesta harjoituksissa, kursseilla, maanpuolustusjuhliissa, kutsunnoilla, merkkipäivillä ja muissa tilaisuuksissa. Lisäksi erityiskiitos on annettava aluetoimiston omalle henkilökunnalle. Kulunut vuosi osoitti jälleen, että hyvällä yhteistyöllä ja -hengellä saavuttaa paljon parempia tuloksia kuin yksilöiden töiden yhteen lasketulla summalla.

Puolustusvoimien uudistuessa on tullut aika minunkin antaa tilaa nuoremmille. Luovutan Keski-Suomen aluetoimiston päällikön tehtävät vuoden vaihteessa everstiluutnantti Jukka Kentalalle, joka Pioneerirykmentin lakkauttamisen jälkeen jatkaa meidän keski-suomalaisen maanpuolustusasioiden hoitamista Panssariprikaatin Keski-Suomen aluetoimiston päällikkönä. Sotaveteraanit, Lotat, reserviläis-, veteraani- ja maanpuolustusjärjestöt sekä kaikki isänmaan tukijat voitte luottavaisin mielin kääntyä Jukan ja aluetoimiston ammattitaitoisen henkilökunnan puoleen myös jatkossa.

Toivotan keski-suomalaisille maanpuolustajille ja kaikille lehden lukijoille rauhallista Joulun aikaa sekä sotahistoriallisesti unohtumatonta rauhanvuotta 2015.

Jyväskylässä 6.12.2014

Evl Janne Oksanen

Aluetoimiston päällikkö
31.12.2014 asti

KESKI-SUOMEN MAANPUOLUSTAJA | Lehden seuraava numero ilmestyy viikolla 11 maaliskuussa 2015. Lehteen tarkoitettu aineisto suoraan päätoimittajalle 20.2.2015 mennessä.

Lehti on Keski-Suomen reservipiirien tiedotuslehti, joka uutisoi pääsääntöisesti piirien alueen maanpuolustustapahtumia. Lehteä ei voi tilata, vaan se sisältyy jäsenen suorittamaan jäsenmaksuun. Osoitemuutokset on toimitettava suoraan oman liiton jäsensihteerille.

RUL: jasanasiat@rul.fi, puh. 09 405 62011
RES: jasanasiat@reservilaisliitto.fi, puh. 09 405 62010
Fax molemmille: 09 499 875

Julkaisijat:
Keski-Suomen Reserviupseeriipiiri ry
Keski-Suomen Reserviläispiiri ry

Päätoimittaja:
Tapio Paappanen, Vitsakuja 3, 42700 KEURUU
Puh. 0400 626 695
paatoimittaja@ksrespiirit.fi

Ilmoitusmyynti ja markkinointi:
Veijo Mononen, puh. 040 744 1444
veijo.mononen@gmail.com

Lehden vakituiset avustajat:
Pentti Ruohotie, Tampere, Hannu Karjalainen, Jämsä,
Marti Porvali, Jyväskylä, Jukka-Pekka Suutarinen, Jyväskylä,
Kari Löfgren, Jyväskylä, Kari Hämäläinen, Viitasaari,

Sivunvalmistus ja taitto:
Tapio Paappanen Ky, Vitsakuja 3, 42700 KEURUU
Kannen kuva: Matti Harju, Keuruu
Painopaikka: Pirkanmaan Lehtipaino Oy, Tampere
Reserviupseeriipiiri ja reserviläispiiri:
reserviupseeriipiiri@ksrespiirit.fi
reservilaispiiri@ksrespiirit.fi

Toiminnanjohtaja Tapio Paappanen
Piiritoimisto:
Gummeruksenkatu 7, 40100 JYVÄSKYLÄ

Piirien verkkosivut:
www.ksrespiirit.fi
Verkkotoimittaja Kari Löfgren
Piirien puheenjohtajat:
RUP: Santeri Heinonen, Jyväskylä puh. 040 829 5697
RES: Jouko Hyppönen, Konnevesi, puh. 0400 500 231
Piirien taloudenhoitajat:
Harri Jaakkola, Äänekoski, puh. 050 598 7376

Tilannekuva harjoituksen alussa. Lentokone rysähtänyt metsään. Runko, sen osia ja uhri metsän keskellä.

Loukkaantunut laskuvarjohyppääjä löytyi suolta

Wanaja 14 harjoitus testasi virka-aputaitoja

Teksti ja kuvat: Tapio Paappanen

WANAJA 14 harjoitukseen 6.-10. lokakuuta osallistui lähes 2000 sotilasta, joista noin 1300 oli reserviläisiä. Siinä testattiin uutta paikallisuolustuskonseptia. Harjoitus oli samalla myös yksi viime vuosien suurimmista kertausharjoituksista. Harjoituksessa oli kaksi isompaa kehää. Sisäkehällä Kanta-Hämeessä harjoiteltiin perinteisempää paikallisjoukkojen taistelutoimintaa ja ulkokehällä Varsinais-Suomessa, Keski-Suomessa, Pohjanmaalla, Satakunnassa, Pirkanmaalla ja Päijät-Hämeessä toiminta keskittyi viranomaisyhteistyöhön.

Keski-Suomessa Äänekosken suunnalla keskityttiin muille viranomaisille annettavan virka-avun toteutukseen.

Alkutilanne

Torstaina 9.10. aamulla ennen klo 8:aa paikallinen maanviljelijä oli havainnut pienkoneen lentävän Konginkankaan suunnalla, se oli kaartanut taivaalla, kadonnut pilveen ja tullut näkyviin uudelleen, jolloin koneesta oli tippunut jotain ja maanviljelijä oli todennut kaksi laskuvarjoa. Koneen moottorin ääni oli lakannut kuulumasta. Havainnon tekijä soitti näkemänsä hätäkeskukseen. Samaan aikaan valtion johdon ja viranomaisten valmiutta oli nostettu kansainvälisen tilanteen kiristyttyä. Yhteistoimintaa oli tiivistetty ja jopa väestön evakuoineista oli aloitettu keskustelu.

Hätäkeskus ryhtyi toimenpiteisiin ja ensimmäiseksi lentokoneen oletetun putoamispaikan seutuviljele saapui poliisipartio, joka aloitti alueen eristämisen. Sen jälkeen paikalle tuli pelastusviranomaisen neljällä yksiköllä eli mukana oli johtoauto, ambulanssi ja kaksi sammutusyksikköä. Poliisi pyysi virka-apua puolustusvoimilta, pyyntö oli käsitelty Maavoimien esikunnassa ja Keski-Suomen maakuntakomppanioiden (Päijät-Hämeen ja Suomenselän komppaniat) perustetut virka-apujoukkueet saivat käskyn lähteä liikkeelle. Näin luonnehti kapteeni Toni Pelho harjoitukseen laadittua alkutilannetta.

Virka-apujoukkueet tekstarilla palvelukseen

Keski-Suomessa harjoitukseen kaskettiin 80 reserviläistä. He olivat saaneet kertausharjoituskäskyn jo keväällä. Tämän lisäksi harjoitusviikon tiistai-iltana he saivat käskyn uudestaan tekstiviestinä saapua seuraavana aamuna palvelukseen. Tätä kokeiltiin menetelmänä ensimmäistä kertaa. Virka-apujoukkueet koostuvat vapaaehtoisista maakuntakomppanioiden reserviläisistä, joilla on kaikki muut varusteet kotonaan paitsi aseet.

Äänekoskella toteutettuun harjoitukseen koottiin yksi yhdistetty virka-apujoukkue, jossa reserviläisiä oli molemmista maakun-

takomppanioista. – Suomessa on tyypillistä, että eri viranomaisten välillä on tiivistä yhteistoimintaa. Muualla maailmassa tällainen toimintamalli on harvinaisempaa, kertoi aluetuomiston päällikkö everstiluutnantti Janne Oksanen, joka johti WANAJA 14 harjoitusta Keski-Suomessa. Tässä harjoituksessa pelastustoimien johtamisvastuu oli poliisilla. –Tilanne määrittää sen, mikä viranomaisen toimintaa kohteella johtaa, jatkoi Oksanen. –Tositilanteessa kova haaste on oikean paikan löytämisessä. Tässä harjoituksessa virka-apujoukkueen tehtäväksi on annettu alueen eristäminen, mahdollisten uhrien etsiminen ja maastoon pudonnut lentokoneen löytäminen, kertoi maakuntajoukoista vastaava kapteeni Toni Pelho.

Juuso Mäntymaalle tärkeä rooli

Ilmasotakoulussa varusmiespalvelustaan suorittavalle Juuso Mäntymaalle oli harjoitukseen suotu leppoisin tärkeä rooli. Harjoituspäivänä oli mukavan rapsakka syyskeli ja Juuso sai pötkötellä Äänekosken Kevätlahden takamailla sijaitsevalla rämeellä muutaman tunnin pitkin pituuttaan oranssi-vaalean laskuvarjon tuntumassa. Hän kuvasi toista laskuvarjohyppääjää, joka oli tilanteessa loukannut itseään. Virka-apujoukkue joutui etsimään uhreja ja pudonnutta

lentokonetta vaativassa maastossa, jossa eteneminen oli hidasta. Niinpä Juuso Mäntymaa sai olla muutama tunnin aivan rauhassa luonnon keskellä, kunnes rauhan keskeytti torstaina 9.10. paikalle osunut mediaväki, joka kiinnostui valokuvaamaan ”uhria” kaikista mahdollisista kuvakulmista. Päivän mittaan harjoitus saatiin maaliin ja loukkaantunut laskuvarjohyppääjä pelastettua suolta asianmukaiseen hoitoon. Näin harjoitus oli täyttänyt hyvin tehtävänsä.

FAKTA

Paikallisjoukot perustetaan osana puolustusvoimauudistusta operatiivisten, alueellisten ja erikseen perustettavien joukkojen rinnalle. Paikallisjoukot ovat paikallisiin taistelu- ja puolustus-tehtäviin käytettäviä sodan ajan joukkoja. Poikkeusoloissa paikallisjoukot organisoitetaan paikallispataljooniksi.

Paikallisjoukkojen tehtäviä ovat mm. joukkojen perustaminen, alueen valvonta, kohteiden suojaaminen, erikoisjoukkojen vastainen toiminta, yhteistoiminta siviiliviranomaisten kanssa sekä muiden joukkojen tukeminen ja paikallishuolto. Poikkeusoloissa paikallisuolustuksen johtaa Maavoimien komentaja johtoosikuntanaan Maavoimien esikunta.

Paikallisjoukkoja voidaan käyttää normaalioloissa rajoitetusti muiden viranomaisten tukemiseen. Paikallisjoukkoihin sijoitetaan toiminta-alueen hyvin tuntevia reserviläisiä. Paikallisjoukkojen kouluttamisessa hyödynnetään laajasti vapaaehtoisten maanpuolustuskoulutuksen resursseja.

Laskuvarjolla maastoon pudonnut henkilö. Juuso Mäntymaa rooli-tehtävässään Äänekosken Kevätlahden takamailla.

Virka-apujoukkue saanut tehtävän. Yli luutnantti Antti Leppäkorpi (keskellä) kuuntelee miten käsky on mennyt perille.

Keski-Suomen alutoimiston alueella ylenettiin 31 reservin upseeria ja 84 aliupseeria tai miehistöön kuuluvaa. Majuriksi ylenivät pelastuspäällikkö Risto Helminen (vas.), reservipiirin toiminnanjohtaja Tapio Paappanen, Suomen Terveystalon yksikön johtaja Jyrki Saarivaara ja Keskimään toimialajohtaja Heikki Tervanen.

K-S Maanpuolustussäätiön miekan TietoAkseli-yhtiölle vastaanotti Mikko Akselin (vas.), ResL:n kultaisten ansiomitalin saivat Reino Ahola ja Harri Mehto, ResUL:n hopeisten ansiomitalin saivat Harry Treufeldt ja Ari Kauppinen.

Neljä reservin majuria Keski-Suomeen 6.12.2014

Majuriksi

Helminen Risto Tapani Jyväskylä, Paappanen Matti Tapio Keuruu, Saarivaara Jyrki Veikko Jyväskylä, Tervanen Heikki Antero Äänekoski.

Kapteeniksi

Huntus Lasse Oskari Jyväskylä, Niiniketo Mika Kullervo Jyväskylä, Vihmalo Juha Petteri Jämsä.

Yliiluutnantiksi

Kaipia Kimmo Tapani Jyväskylä, Koukka Jarmo Juhani Äänekoski, Laitinen Antti Jussi Jyväskylä, Laitinen Mikko Juhani Jyväskylä, Liukkonen Teemu Henriikki Jyväskylä, Muhonen Jouko Matias Keuruu, Pahkala Kimmo Mikael Petäjävesi, Pynnönen Tommi Kalervo Jyväskylä

Luutnantiksi

Halkiranta Mikko Pekka Jyväskylä, Jaakkola Henri Matias Jyväskylä, Kivi-Mannila Hermann Hannunpoika Keuruu, Kouko Jarmo Tapani Jyväskylä, Kuusama Timo-Pekka Jyväskylä, Lahti William Erik Jyväskylä, Leppänen Antti Juhani Jyväskylä, Liettyä Bruno Petteri Jyväskylä, Niukkanen Jan Petteri Jyväskylä, Paavola Juuso Veli Jyväskylä, Piispanen Ville Erkki Juhani Kannonkoski, Salminen Kosti Hermann Laukaa, Sirviö

Juha Antti Jyväskylä. Vainio Olli Pekka Artturi Jyväskylä, Virtanen Tomi Petteri Jyväskylä.

Lääkintäluutnantiksi

Riiheläinen Kimmo Kalevi Jyväskylä.

Sotilasmestariksi

Hopia Arto Eerik Jyväskylä, Malm Mikko Antero Jyväskylä.

Yliväapeliksi

Mätäsaho Jukka Tapio Kinnula, Paananen Jonny Tapani Matias Jyväskylä, Väyrynen Esa Matti Jyväskylä.

Väapeliksi

Hakonen Antti Petteri Jämsä, Hänninen Timo Juhani Laukaa, Jääskä Jani Aulis Mikael Konnevesi, Lapinoja Pekka Tapani Uurainen, Laukkanen Ari Sakari Jyväskylä, Nieminen Risto Veli Tapio Äänekoski, Tiitinen Arto Juhani Jyväskylä.

Ylikersantiksi

Austin Alexander Charles Salomon Jyväskylä, Bergman Esa-Pekka Kyyjärvi, Drake Janni Maria Jyväskylä, Hautamäki Jyri Lauri Jyväskylä, Heinonen Pertti Juhani Jyväskylä, Heiskanen Esa Olavi Jyväskylä, Henttilä Ville Petteri Jämsä, Herranen Olli Tuomas Jyväskylä, Hiltunen Timo Juhani Jyväskylä, Iivari-nen Tuomo Tapio Jyväskylä, Jouhki Kimmo Kristian Jyväskylä, Kalliomäki Marko Juhani

Uurainen, Karonen Petri Kalevi Jyväskylä, Kinnunen Petri Sakari Jyväskylä, Korhonen Ville Jukka Matias Keuruu, Lehtiköinen Arto Aarre Pentti Muurame, Linna Janne Matias Jämsä, Mattemäki Lauri Mikael Jyväskylä, Nikkinen Arsi Tapio Jyväskylä, Olli Lasse Kauko Mikael Petäjävesi, Palve Markki Otto Johannes Jyväskylä, Pekkari-nen Petri Henriikki Jyväskylä, Penttinen Jaakko Veli Tuomas Jyväskylä, Pohjosaho Jyrki Allan Jyväskylä, Pälvimäa Lauri Juho Sakari Jyväskylä, Rossi Jari Henrik Äänekoski, Rusanen Petri Tuomas Jyväskylä, Tallinen Tuomas Tapani Jyväskylä, Vakkilainen Petri Juhani Jyväskylä, Väisänen Tuomo Jaakko Tapio Jyväskylä, Wahlberg Petri Henrik Jämsä.

Kersantiksi

Ahonen Ville Markus Jyväskylä, Hertteli Jukka Matti Kivijärvi, Hiltunen Tero Markus Jyväskylä, Hirvonen Joni Eero Juhani Jyväskylä, Jokitalo Antti Kustaa Äänekoski, Kanala Riku Sakari Jyväskylä, Kokko Antti Juho Aleks Jyväskylä, Kyllönen Vesa Petteri Petäjävesi, Linjamäki Tuomas Olavi Jyväskylä, Paukku Joonas Petteri Jyväskylä, Utter Kimmo Tapani Jyväskylä, Varis Joni Petteri Konne-

vesi.

Alikersantiksi

Kantala Mikko Sakari Jyväskylä, Korpi Kalevi Matias Jyväskylä, Laitila Timo Kaarlo Jyväskylä, Lamberg Jarno Markus Jyväskylä, Laukkanen Marko Mikael Muurame, Mönkölä Eetu Aleks Jouts, Lindholm Tommi Lauri Petteri Äänekoski.

Korporaaliksi

Aarresola Eero Tapani Jyväskylä, Hakala Eino-Matti Jyväskylä, Hautala Harri Antero Jouts, Hokkanen Pertti Sakari Kannonkoski, Häkkinen Tero Ensio Jyväskylä, Hänninen Markus Olavi Jyväskylä, Juurikka Jani Petteri Jyväskylä, Juvonen Arto Kalevi Muurame, Koivukorpi Mikael Antero Jyväskylä, Laaksonen Tuomo Johannes Toivakka, Lehtinen Kalle Perttu Saarijärvi, Manninen Jussi Päiviö Konnevesi, Mentu Juha Tauno Kalevi Jämsä, Määttä Timo Tapio Keuruu, Pakarinen Tommi Petteri Jyväskylä, Partanen Jyrki Juhani Jyväskylä, Pulliainen Pekka Olavi Jyväskylä, Puttonen Jari Mikael Jyväskylä, Pylvinen Timo Joonas Jyväskylä, Riekkinen Jani Mikael Jyväskylä, Saarinen Hannu Simo Juhani Jyväskylä, Tarvainen Ilkka Matias Äänekoski.

Joulua kohti Keski-Suomen KOTU-yksikössä

Ensimmäinen vuosi tässä tehtävässä alkaa olla päätöksessä. Vaikkakin tehtävä oli minulle entuudestaan tuttu niin tuon ”hallinnollisen humpan” määrä pääsi kylläkin ylittämään! Tätä kirjoittaessani olen päättänyt kuluneen vuoden kurssit ja tavoitteet lasketaan joulukuun 2013 ja marraskuun 2014 välisistä tapahtumista.

Vuosi on ainakin minun näkökulmasta kulunut todella nopeasti, saavutuksena oli 96 toteutettua kurssia ja tapahtumaa. Kurssilaisia osallistui näihin 2500 henkilöä ja kurssivuorokausia kertyi reilu 4000.

Koulutusvuorokausien kokonaismäärässä päästiin tavoitteeseen, mutta sotilaallisia valmiuksia palvelevassa koulutuksessa vuorokausimäärä alitettiin lähes kolmella sadalla vuorokaudella. Lisäksi sotilaallisia valmiuksia palvelevia kursseja peruttiin useita vähäisen osallistujamäärän takia. Kokonaisuudessa kursseja peruttiin viitisenkymmentä kappaletta.

Kurssilaisten kokonaismäärässä määrässä päästiin myös tavoitteeseen mutta taaskin sotilaallisia valmiuksia palvelevassa koulutuksessa tavoite alitettiin yli sadalla kurssilaisella. Maakuntajoukkojen koulutusrytmi karsii osallistujia sotilaallisten valmiuksien kurseilta, toteutettiin arviointikaudella yhteensä 18 Puolustusvoimien tilaamaa vapaaehtoista harjoitusta. Puolet kurseista tilasi Keski-Suomen Alue toimisto ja toisen puoliskon tilaajana oli Ilmasotakoulu. Maakuntakomppanioihin sijoitetut reserviläiset eivät ole halukkaita osallistumaan kursseille ja vielä maksamaan kurssimaksaa kurssista jotka palvelevat heidän sodanajan sijoitustaan.

Kurssien johtajat, väapelit ja kouluttajana toimivat vapaaehtoiset kantoiivat vastuun kurssien toteuttamisesta. Samoja kasvoja näkyikin useaan otteeseen eri kurssien suunnittelutilaisuuksissa ja kurssien johtotehtävissä kurssin aikana. Kuten niin mones-

sa muussakin vapaaehtoisuuteen perustuvassa toiminnassa myös KSKOTU:n on käytettävä niitä henkilöitä jotka ilmoittautuvat kurssien johtotehtäviin. Muutamilla koulusalaloilla osajajajoukko onkin varsin kapea. Huolenani on kuinka nämä aktiivit jaksavat ja etteivät he ”pala loppuun”.

Maakuntakomppanioilla taasen on vankka kouluttajareservi ja harjoitusten valmistelut sujuvat heidän kanssaan kitkatta. Kurssien johtajat vaihtuvat ja näin saadaan lisää osaamista komppanioitten riveihin.

Pioneerirykmentin ja Ilmavoimien Teknillisen koulun lakkauttamisen yhteydessä Ilmasotakoulun rooli tukevana joukko-osastona kasvaa entisestään. Vuodelle 2015 on suunniteltu yli 130 kurssia ja tapahtumaa. Osahan näistä kurseista toteutettiin aiemmin nyt jo lakkautetussa Ilmavoimien Teknillisellä koululla tai vuoden 2014 lopulla lakkautettavassa Pioneerirykmentissä. Ilman joukko-osastojen antamaa tukea toimintamme ei olisi mahdollista. Siitä vielä kerran suuret kiitokset niin johdolle, esikunnalle ja etenkin varstoille.

Tulevia muutoksia

Puolustusvoima uudistukseen liittyen Keski-Suomen Koulutus- ja tukiyksikkö aloittaa toimintansa vuoden 2015 alussa osana Hämeen maanpuolustuspiiriä. Länsi-Suomen maanpuolustuspiiri lakkautetaan ja siitä syntyy Pohjanmaan maanpuolustuspiiri, johon kuuluvat Keski-Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksiköt.

Hämeen Maanpuolustuspiiriin taasen kuuluvat Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen, Pirkanmaan ja Keski-Suomen KOTU-yksiköt.

Samoin Ilmapuolustuspiiriin perustetaan uudelleen Keskinen koulutusalue. Keskinen koulutusalue vastaa yhteistoiminnasta Ilmasotakoulun kanssa ja toteuttaa Ilmasotakoulun tilaamat vapaaehtoiset

harjoitukset. Ilmapuolustuspiiriin uutena Koulutuspäällikkönä aloittaa 1.1.2015 Jukka Särkinen.

Jukka jatkaa myös Keski-Suomen Koulutus- ja tukiyksikön koulutuspäällikkönä joten tuttu mies ottaa Ilmapuolustuspiirin asiat hoitaakseen. Onnitteluni Jukalle tehtävään valinnan johdosta.

2015 tapahtumat ja 2016 suunnittelun käynnistäminen

Vuoden 2015 kurssit aja tapahtumat ovat budjetiteineen valmiin ja lehden tullessa painosta 2015 alkuvuoden kurssit ovat jo avoimena MPK:n tietojenhallintajärjestelmässä. Vaikkakin joulua ja uuden vuoden vaihdetta tässä odotellaan niin vuoden 2016 suunnittelu aloitettiin jo 28.11.2014 suunnittelukokouksella Hämeenlinnassa ja tähän tilaisuuteen osallistuivat Hämeen Maanpuolustuspiiriin MPK:n palkattu henkilökunta sekä alueupseerit.

Suunnitteluajataulu kiristyy entisestään ja niinkin pian kuin tammikuun 15 päivä on esitettävä Panssariprikaatille alustava suunnitelma vuodesta 2016. Suunnitteluajataulua on siis kiristetty viime vuodesta kuukaudella. Onneksi osasimme ennakoita ja osa kurseistahan suunniteltiin ja 22.10.2014 KOTU 3 suunnittelutilaisuudessa. Tällä rungolla on helppo valmistella alustava tukitarve esitys vuodelle 2016. Seuraava KOTU:n suunnittelutilaisuus on lauantain 24.1.2015, tähän tilaisuuteen on tuotava tai lähetettävä esitykset vuonna 2016 pidettävistä kurseista jotka eivät vielä ole löytäneet sijaansa kurssisuunnitelmasa. Esittääkää kurseja niin laadimme kurssisuunnitelman lopulliseen valmiuteen 18. huhtikuuta pidettävässä KOTU:n suunnittelutilaisuudessa.

PV-uudistuksesta

Ainoa asia mikä on PV-uudistuksesta konkretisoitunut KSKOTU:lle, on tuo siirtyminen osaksi Hämeen Maanpuolustuspiiriä. Myös Keski-Suomen alue toimisto siirtyy Panssariprikaatin johtoon vuoden 2015 alusta. Tämä muutos selkeyttää MPK:n yhteistoimintaa puolustusvoimien kanssa sillä Hämeen maanpuolustuspiirin toiminta-alue yhdenmukainen PSPR:n kanssa.

Vielä ei ole selvinnyt mikä on MPK:n ja KOTU-yksiköiden tehtävä ja rooli puolustusvoimien toimintojen tukijana ja tuleeko KOTU-yksikölle jokin sodanajan tehtävä? Uskoakseni tulevina vuosina asiaan tullaan saamaan jonkinlaista viitettä.

Lopuksi

Jo alkuvuodesta 2015 on useita mielenkiintoisia kurseja tarjolla. Perehdy Keski-Suomen Koulutus- ja tukiyksikön kurssitarjontaan mpk.fi sivuilla ja ilmoittaudu mieleisellesi kursseilla. Vuonna 2015 on kolme suurta ja merkittävää tapahtumaa, Keski-Suomen Maanpuolustusjuhla 7.-8.8.2015 Jämsässä, Naisten valmiusliiton Syyslento harjoitus 18.-20.9.2015 Tikkakoskella ja Itsenäisyyspäivän valtakunnallinen paraati 6.12.2015 Jyväskylässä.

Toivotan lukijoille rauhallista Joulunaikaa turvallista uuttavuotta!

KSKOTU-yksikön päällikkö
Riku Tenhunen

Alue toimistoon uusi päällikkö 1.1.2015

Evl Jukka Kentala, joka toimii Pioneerirykmentin komentajana tämän vuoden loppuun asti, on määrätty Keski-Suomen alue toimiston päälliköksi 1.1.2015. Alla lyhyt katsaus hänen aiempaan palvelusuraan puolustusvoimissa.

Syntynyt: Kaustinen, 1964
Perhe: Jyväskylässä, vaimo ja kolme lasta
Harrastukset: Liikunta
Varusmiehenä: Keski-Suomen Pioneeripataljoonassa 1984 –
Koulutus: Kadettikoulu 1985 - 1988, Kapteenikurssi 1992, Esiupseerikurssi 1996, Yleisesikuntaupseerikurssi 1998 - 1999

Palvelusura:

VA –palvelus Keski-Suomen pioneeripataljoonassa 1985
Opetusupseeri Keski-Suomen pioneeripataljoonassa 1988 –
Komppanian päällikkö Keski-Suomen pioneeripataljoonassa 1992 –
Pataljoonapääseeri Keski-Suomen pioneeripataljoonassa 1997 –
Opettaja Pioneerikoulussa 1999 –
Osaston johtaja Pioneerikoulussa 2003 –
Osastoiesiupseeri Läntisen Maanpuolustusalueen esikunnassa 2004 –
Sektorin johtaja Läntisen Maanpuolustusalueen esikunnassa 2005 –
Pataljoonan komentaja Pioneerirykmentissä 2006 –
Koulun johtaja Pioneerij- ja Suojeluskoulussa 2010 –
Vanhempi osastoiesiupseeri Maavoimien esikunnassa 2012 –
Rykmentin komentaja Pioneerirykmentissä 2013 – 2014

Kunniamerkeillä palkittu

4.9.2014
Maanpuolustusmitali miekoin
Hyppönen Jouko, Konnevesi
6.12.2014
Reserviläisliiton kultainen ansiomitali
Ahola Reino, Saarijärvi

Kelloniemi Pertti, evl, Libanon
Mehto Harri, Jyväskylä
Korhonen Paavo, Jyväskylä
Reserviläisliiton hopeinen ansiomitali
Paappanen Tapio, Keuruu
Laitinen Kari, Jyväskylä

Siukola Jami, Jyväskylä
Kivirinta Jorma, Saarijärvi
Pasanen Jouni, Tikkakoski
Reserviläisliiton pronssinen ansiomitali
Mehto-Hämäläinen Ulla, Konnevesi
Virnes Voitto, Saarijärvi

Virnes Mika, Kannonkoski
Viinikainen Taisto, Pihlupudas
Hyödynmaa Jussi, Haapamäki
Häkkinen Päivi, Tikkakoski
Mehto Esa, Konnevesi
Jakoaho Hannu, Saarijärvi

Reserviläisurheiluliiton hopeinen ansiomitali
Treufeldt Harri, Tikkakoski
Kauppinen Ari, Tikkakoski

Äyräpään taistelija siunattiin

Saarijärven multiin elokuussa

Teksti ja kuvat: Tero Tamminen

Saarijärven sankarihautausmaalla siunattiin sotilaallisin menoin sunnuntaina 27.8.2014 oman maan multiin alikersantti Eero Rossi. Alikersantti Rossi katsoi Äyräpään taistelussa 70 vuotta sitten. 23-vuotias maanviljelijä Rossi oli kotoisin Saarijärven Rahkolan kylästä ja taisteli jalkaväkirykmentti 7:ssä ryhmänjohtajana kadoten 5.7.1944. Jatkosodassa hän kunnostautui Tyrjän ja Laatokan luoteisrannan taisteluissa haavoittuen 3.7.1941. Torjuntataistelujen alkaessa 1944 Karjalan kannaksella, Äyräpäässä, samassa poteroissa taistellut korpraali Kalle Peltomäki kertoi myöhemmin, että poteron läheisyyteen oli osunut kranaatteja ja he olivat molemmat haavoittuneet. Lähtiessään siirtymään korsiun sidottamaan vammojaan miesten viressä räjähti uudelleen ja Peltomäki menetti tajuntansa. Herättyään hän ei nähnyt Rossia missään eikä tämä myös vastannut huutoihin.

Alikersantti Eero Rossi siunattiin kadonneena Saarijärven sankarihautausmaahan vuonna 1953 alueen vihkimisen yhteydessä. Hannes Autereen suunnittelema, vuonna 1940 käyttöön otetulla sankarihauta-alueella on Sankariristejä 268. Nyt, 70 vuotta myöhemmin, laskettiin ensimmäinen kertaalleen kadonneena siunattu vainaja oman ristinsä juureen.

Sotien jälkeen tehdyissä selvityksissä ja tiedusteluissa Rossin kohtalosta ei saatu selvyyttä. Neuvostoliiton hajottua 1990-luvun alussa vapaaehtoiset suomalaiset alkoivat tehdä kentälle jääneiden vainajien etsintämatkoja. Myös Venäläiset ovat tehneet vainajien etsintöjä ja sotavainajien muiston vaalimisyhdistyksen mukaan on Venäjältä löydetty noin 1150 vainajaa, joista yli 350 henkilöllisyys on tunnistettu. Alikersantti Rossin ruumiin löysivät venäläiset viime vuonna Vuoksen rantatörmän tuntumasta, Äyräpään kuuluisan kirkonraunion

läheisyydestä. Tärkein yksittäinen tuntomerkki oli tuntolevy, jonka numerosarja kuului alikersantti Rossille. Lopullinen varmuus henkilöllisyydestä saatiin lähisukulaisten dna-vertailulla Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitoksella.

Eero Rossin viimeinen leposija.

Martti Porvali luennoi jääkäreistä.

Toimintapäivä Saarijärvellä

Teksti ja kuva: Tero Tamminen

Saarijärven Reserviupseerit tarjosivat lauantaan 6.9. teemapäivän Jääkäriliikkeen perustamisen sata-vuotisjuhlan kunniaksi. Tilaisuus järjestettiin Majajärvellä ja menomatalla tutustuttiin metsähallituksen oppaan esittelemään kruunun maista alun perin lohkaistuun Poika-Ahoon ja sen värikkääseen historiaan. Teemapäivän ohjelmassa pääsi lounaan ja Saarijärven

Reserviupseereiden yhdistyksen esittelyn jälkeen ampumaan Eko-pistoolilla sekä suojeluskunta-aikaisella pienoiskiväärillä. Nokipannukahvien kanssa arvioitiin etäisyyksiä oletettuihin viholliskohteisiin. Päivän kruunasi reservin majuri Martti Porvalin esitelmä Jääkäripataljoona 27:stä ja sen sotilaiden värikkäistä vaiheista sekä liitoksista Saarijärven paikallishistoriaan.

Muistolaatta talon seinässä.

Ev Einar Weijo.

Jääkärieversti Einar Weijolle muistolaatta kotitalon seinään

Jääkärieversti Einar Weijon muistolaatta paljastettiin 30. marraskuuta hänen kotitalonsa Korpilahden Weijon seinällä. Laatan on suunnitellut taiteilija Samuli Alonen.

Tänä vuonna tulee 100 vuotta Jääkäriliikkeen perustamisesta sekä 60 vuotta Einar Weijon kuolemasta.

Paljastustilaisuudessa puhui Jääkäripataljoona 27:n Keski-Suomen osaston puheenjohtaja Martti Porvali, joka mainitsi Weijossa toteutuneen koko jääkäriateen olemuksen tämän pitkän uran myötä. Siihen kuului muun muassa rykmentin komentaminen lähes 60-vuotiaana ankarissa Talvisodan mottitaisteluissa.

Einar Weijo (1881-1954) liittyi ensimmäisten joukossa vapaaehtoisin, jotka lähtivät sotilaskoulutukseen Saksaan helmikuussa 1915. Weijo taisteli itärintamalla Misse-joella. Hänet komennettiin elokuussa 1916 Suomeen, jossa hän hoiti pohjoista etappitietä. Hän palasi uudelleen Saksaan koulutukseen vuonna 1917. Suomeen hän palasi kapteenina 25.2. 1918.

Vapaussodassa Weijo taisteli komppanianpäällikkönä Raudussa ja rajaseudulla. Seuraavan vuonna hän

erosi armeijasta ja lähti heimosotiin Viroon ja Aunukseen. Saman vuoden lopulla hän palasi armeijaan palvelukseen palvelen muun muassa Viipurin rykmentissä, Kadettikoulussa ja Pohjanmaan Jääkäripataljoonassa. Vuonna 1936 hän erosi ikänsä perusteella ja palasi viljelijäksi kotitalalleen.

Talvisodassa Weijo komensi menestyksekkäästi Jalkaväkirykmentti 36:tta. Jatkosodan alettua hänet komennettiin Keski-Pohjanmaan sotilasläänin komentajaksi. Vuonna 1943 hänet vapautettiin palveluksesta ja hän palasi Korpilahdelle.

Saksasta maatalousoppia hakenut Einar Weijo oli varhaisia mansikanviljelyn kehittäjiä maassamme. Hän istutti myös tervaleppämetseen tilan maille, kertoi everstin veljenpoika Veikko Weijo.

Jääkärimuistolaatan kotitalonsa seinään on Weijon lisäksi saanut vain Iivari Kauranen Joutsasta.

Teksti ja kuvat: Hannu Karjalainen

Terttu Matsinen (vas.) yhdistyksen vpj puhuu, lotat vasemmalta Aino Lehtonen, Pirkko Jalakanen, Sinikka Pöyry ja Lea Santala ja Anneli Keskinen yhdistyksen puheenjohtaja.

Lottaperinteitä kirjaksi

Lottamuistelmien kerääminen haastatteleamalla lottia ja pikkulottia alkoi vuonna 2008. Yhdistyksen tavoitteena oli tuolloin saada taltioidua heidän kokemuksiaan lottatoiminnasta. Yhdistyksen jäsen ja eläkkeellä jo tuolloin ollut historian lehtori Lea Santala otti vastuun muistelmien keräämisestä haastatteleamalla lottia ja pikkulottia.

Haastattelutyö oli alkuun vaikeaa, kun lotat ja pikkulotat olivat kovin vaatimattomia ja osittain arastelivat kertoa lottakokemuksistaan muille. Olihan heitä niin kovasti menneinä vuosikymmeninä moitittu ja vähätelty. Lea Santala sai kuitenkin vähitellen jään sulamaan ja kertomuksia alkoi kertyä. Jonkun ajan kuluttua käynnistyi työ Jyväskylän yliopiston kanssa. Historian ja etnologianlaitok-

sen professorin Pirjo Korkiakankaan johdolla opiskelijat saattoivat oppinäytetyönään käydä haastattelemassa lottia ja pikkulottia. Lea Santala kävi kolmelle vuosikursille luennoimassa ja opettamassa haastattelumenetelmää. Opiskelijoiden tekemät haastattelut liitettiin ja taltioidtiin yliopiston tietokantaan.

Idea muistelmien kokoamiseksi kirjan muotoon syntyi vähitellen ja vuoden 2013 alussa muodostettiin yhdistyksen sisällä erityinen kirjatoimikunta. Haastattelut käynnistettiin uudelleen ja niistä päävastuun kantoi yhdistyksen jäsen ja eläkkeellä oleva historian lehtori Terttu Matsinen. Hänen suuren panoksensa ja kokemuksensa ansioista kirja on nyt valmistunut.

Kirjassa on yli viisisataa sivua ja siinä on n. 130 lotan ja pikkulotant kertomukset lottataipaleestaan. Kirjassa on myös runsaasti kuvia.

Varojen keruu kirjan paino- ja taittokustannuksiin alkoi yhdistyksen 10-vuotisjuhlan yhteydessä huhtikuussa 2013. Vuoden 2014 kevään ja kesän aikana lähestyimme monia tahoja kirjamme rahoittamiseksi. Runsaat 20 lahjoittajaa vastasi meille myönteisesti ja näin saimme kokoon lähes 12 tuhatta euroa. Kiitämme heitä sydäme-stämme.

Teksti: Anneli Keskinen
Kuva: Kari Löfgren

Marsalkan hopeatorvet avasivat juhlan.

Juhlavieraita Laukaan Peurungassa.

Suomalaisen sisun ytimessä on voimien reservi

Sotainvalidien Veljesliiton Sisä-Suomen piiri täytti 70 vuotta

Teksti ja kuvat: Tapio Paappanen

Laukaan Peurunkaan kokoontui 5.11. reilu 250 kutsuvierasta juhlistamaan Sotainvalidien Veljesliiton Sisä-Suomen piirin 70-vuotisjuhlaan. Marsalkan hopeatorvet avasivat juhlallisesti tilaisuuden, jonka tervehdyssanat lausui piirin puheenjohtaja Pertti Koivunen. Juhlan musiikkiannista vastasi Ilmavoimien Soittokunnan lisäksi tenoriluutnantti Raimo Salo. Puolustusvoimien tervehdyksen juhlivalle piirille esitti Keski-Suomen alue toimiston päällikkö everstiluutnantti Janne Oksanen.

Valtioneuvoston tervehdys

Peruspalveluministeri Susanna Huovinen kertoi juhla-aiheella, että veteraanien edut ja palvelut ovat osa yhteiskunnan perusturvaa ja samalla kiitollisuusvelan maksua sukupolville, jotka joutuivat itsenäisyytemme eteen uhraamaan elämästään eniten. – Olemme luvanneet hoitaa suuria uhrauksia tehneiden ihmisten elämän loppukaaren kunnialla. Valtio käyttää 286 miljoonaa euroa veteraanien tukemiseen, totesi ministeri Huovinen.

Veteraanijärjestöt ovat tehokkaasti ajaneet lievästi vammautuneiden asiaa. Niinpä eduskuntaryhmien kaikki puheenjohtajat ovat jättäneet lakialoitteen, jonka myö-

tä taattaisiin 15 %:n vamma-asteen omaaville yhteiskunnan tarjoamat avopalvelut.

Lainsäädännön kehitystä

Rintamasotilaseläkelain muutos toi tullessaan mahdollisuuden selvittää Kelan rekistereistä sodissa vammautuneiden henkilötietoja kunnille. Veteraanien kuntoutukseen suunnattuja varoja palautui vuoden 2013 aikana kunnista Valtiokonttoriin takaisin 1,6 milj. euroa. Ministeri kehottikin kuntia aktiivisesti panostamaan veteraanien kuntoutukseen. – Kotiin tuotavat avopalvelut ovat tärkeässä roolissa. Tulisi nähdä kunniatehtävänä veteraanisukupolven elämän iltavaiheen hoitaminen, koska he kantavat raskaimman vastuun kamppaillessamme itsenäisyydestämme, oli ministerin viesti kuntien suuntaan.

Sisua on tarvittu paljon

Suomalaine sisu on sitkeyden ja määrätietoisuuden lisäksi arkista käytännöllisyyttä. – Sisun ytimessä on voimien reservi, mikä voidaan ottaa käyttöön pahassa paikassa. Sotien jälkeen oli edessä ammattien hankkiminen, kotien perustaminen, lasten kasvattaminen ja yh-

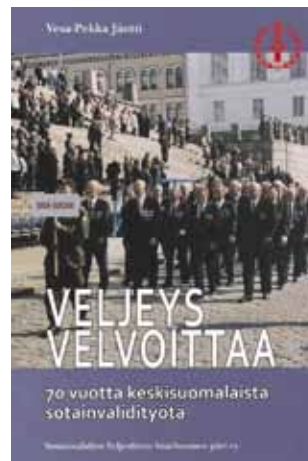
teiskunnan nostaminen jaloilleen. Nämä teot ovat saaneet korkean ja oikeutetun arvostuksen yhteiskunnalta ja etenkin nuorilta. Ministeri Susanna Huovinen toivoi, että nuoret jatkaisivat veteraanisukupolven vaalimista. Se kantaa yli vaikeiden aikojen, totesi ministeri.

Sotainvalidien Veljesliitto tervehti

Liiton valtakunnallisen hallituksen puheenjohtaja Juha Laikari onnitteli juhlivaa piiriä ja samalla kertoi tulevansa vuonna Sotainvalidien Veljesliiton täyttävän 75 vuotta jolloin valtakunnallinen juhla pidetään Helsingin messukeskuksessa. Veljesliitto on Laikarin mukaan ollut huolto- ja edunvalvontajärjestö, jossa sotainvalidit itse ovat olleet keskeisinä ja aktiivisina toimijoina. Varainkeruuta ja talkoita on järjestetty, jotta vähävaraisia veljiä on pystytty tukemaan. Huoltojärjestönä liitto on ollut kehittämässä sotainvalidien hoitoa ja kuntoutusta. Veljeskoteja on aikojen saatossa perustettu maahamme yli 20. Kaulan ja Kyyhkylän sairaaloiden myynnistä saadut varat suunnataan jäsenistön hyväksi sotainvalidien elämän loppuun saakka.

Edunvalvontajärjestönä veljesliitto on vaikuttanut sotilasvam-

lain kehittämiseen. Vuosien aikana parannusta on tullut. Korjattavaa silti löytyy edelleenkin, sillä alle 20 %:n vamma-asteen omaavat jäävät korvattavien palvelujen ulkopuolelle. Tähän on nyt luvassa parannusta kun eduskuntaryhmien puheenjohtajat ovat jättäneet asiasta korjaavan lakialoitteen. Veljesliiton piirit jatkavat toimintaansa vuosikymmenen loppuun. Paikallisia osastoja tulee purkautumaan sitä ennen. Sotainvalidien Veljesliiton perinneyhdistys huolehtii toiminnasta sen jälkeen kun varsinaisia osastoja ja piirejä ei enää ole.

Vesa-Pekka Jäntin kirjoittama piirin historiikki julkistettiin juhlassa.

Peruspalveluministeri Susanna Huovinen esitti valtioneuvoston tervehdyksen piirin juhlassa Peurungassa.

Saarijärvellä muisteltiin sotaan lähtöä

Muistomerkin äärelle kokoonnuttiin 9.10.2014

Kunniavartiossa kapt Jarmo Isojärvi (vas.) ja yll Tero Tamminen. Airueina Leevi Toivanen ja Pinja Kinnunen. Muistolaatan lähellä 17 vuotias lukiolainen Niklas Valuri, joka piti tilaisuudessa puheen.

Saarijärveläiset sotaveteraanit halusivat saada jälkipolville arvokkaan muistomerkikokonaisuuden, jonka äärellä nuorille voitaisiin kertoa omaan kotiseutuun ja sen puolustamiseen liittyvistä asioista. Tätä varten veteraanit Vilho Ikäheimonen, Lauri Kuorelahti, Eino Lintunen ja Viljo Suomäki hankkivat tykin lahjoitettavaksi kaupungille muistokiven yhteyteen. Muistokivi on laitettu paikalleen syksyllä 1983 ja tykki on vuodelta 1938 oleva haupitsi ja saatiin paikalleen 25 vuotta myöhemmin syksyllä 2008.

Tältä paikalta lähti noin 700 saarijärveläistä nuorta miestä 75 vuotta sitten Talvisotaan ja 1 200 Saarijärven ja Pylkönmäen sekä Salmin miestä parisen vuotta myöhemmin 21.6.1941 Jatkosotaan. Saarijärveläisiä naisia palveli sotatoimialueella etupäässä vapaaehtoisina lot-

tina ja sotilaskotisisarina.

– Sotaan lähdössä ei ole mitään juhlittavaa, muistettavaa kylläkin. Sodasta eivät elossa palaa kaikki sinne lähteneet. Saarijärven Sankarihaudalla on 268 ristiä ja Pylkönmäellä 84. Palanneistakin osa on vammautunut, kertoi Saarijärven Sotaveteraanit ry:n puheenjohtaja Pekka Mattila puheessaan.

Viime sotiimme joutui lähtemään alle 20-vuotiaita nuorukaisia, osa oli samanikäisiä kuin nykyään lukiossa opiskelevat. Mutta rakaudesta Isänmaataan kohtaan lähti myös vanhempia vastuuntuntoisia miehiä puolustamaan maataan, vaikka heidän ei olisi ollut pakko. Eräs heistä oli nelikymppinen kansanedustaja, Kivijärven kirkkohera Väinö Havas. Hän vaati päästä puolustamaan Suomea rintamalle, vaikka kansanedustajia ei sinne olisi laskettu. Havas palasi talvi-

Teksti: Tapio Paappanen
Kuva: Eija Viitanen

sodasta, mutta kaatui komppanian päällikkönä jatkosodan alkuvaiheessa.

– Veteraanisukupolvemme, jonka keski-ikä on 91 vuotta, pelasti Suomen. Olemme heille sen velkaa itsenäisestä Isänmaasta, että otamme vastuun Suomestamme ilman kysymystä ”Onks pakko?”, valisti Mattila kuulijoitaan.

– Me ja te, nykyiset sukupolvet huolehdimme maanpuolustuksen keinoin, että Suomi pysyy edelleen itsenäisenä. KVain oman, riittävän tehokkaan puolustuksen ja voimakkaan maanpuolustustahdon omaava kansakunta selviää omin voimin. Teemme kunniaa heille, jotka aikanaan lähtivät Saarijärveltä Isänmaataan puolustamaan, päätti Pekka Mattila puheensa.

Jouko Hyppönen luovutti reservipiirien piiriviirin juhlivalle yhdistykselle.

Juhlapuhuja Aino Suhola ja liiton ensimmäinen kunniapuheenjohtaja Kaarina Dromberg päiväjuhlan päätyttyä.

Siskot, rauhassa ja vapaana eteenpäin

Maanpuolustusnaisten liitto juhli - 10 vuotta täyttyi

Teksti ja kuvat: Tapio Paappanen

Reilu sata juhlavierasta kokoon-tui 26.10. Jyväskylään hotelli Laa-javuoreen juhlistamaan Maanpuolustusnaisten Liitto ry:n 10 vuoden ikään ehtinyttä toimintaansa. Juh-livan liiton puheenjohtajisto otti vastaan runsaasti onnitteluja pai-kallisilta veteraanien ja vapaaeh-toisten maanpuolustusjärjestöjen edustajilta. Jyväskylän kaupunki ja seurakunta olivat myös onnitte-lijoiden joukossa. Suomen lippu ja liiton lippu otettiin vastaan juhllis-sesti ja lippujen sisäntulon tahditti varmalla otteella Ilmavoimien soit-toikunta kapteeni Raimo Ovaskan toimiessa kapellimestarina. Juhla-väen toivotti tervetulleeksi puheen-johtaja Satu Rajala, joka terveh-dyssanoissaan kertoi lyhyesti miten vuonna 2004 kaksi järjestöä yhdis-tyi nykymuotoiseksi yhdistykseksi Katajanokan kasinolla Helsingissä. Edellisenä päivänä liiton ensim-mäinen puheenjohtaja, valtiopäi-väneuvos Kaarina Dromberg, kut-suttiin Maanpuolustusnaisten liiton ensimmäiseksi kunniapuheenjohta-jaksi.

”Täällä on kaikki mi kallista on”

Näin avasi juhlapuhuja FM Aino Suhola puheensa, jonka alussa hän toi esille tilanteen, jolloin nainen ja mies puolusti Suomea rakkaudesta maataan kohtaan. Tämän päivän riitelä kuunnella nousee väki-sinkin mieleen, että vain sotako saa meidät samalle puolelle. Sota-ai-ka-na oli naisenkin tartuttava auran ja kynnettävä peltöjä. Nykymaa-ilmassa tarvittaisiin kipeästi hen-gen auran tarttumista. Ihmisyiden ihme on tärkein työvälineemme. - Sitä tarvitaan myös maanpuolus-tusnaisten toiminnassa, luonnehti Suhola.

Päiväkoti-ikäiseltä kysyttiin: ”Oletko Sinä ihminen?”. Vastaus: ”En vielä, mutta tuo Olli voisi olla, kun hän on jo ylioppilas”. Seuraa-

vaksi kysyttiin: ”Onko mummo ihminen?”. Vastaus: ”Ei se oo enää”. Saatiinpa määriteltyä ihminen. Se on jossain ylioppilaan ja mummon välillä.

Media ja sosiaalinen media ko-vaan äänen huutamalla tuo esiin mielipiteitä, jotka tulkitaan jopa asiantuntemuksena. Se joka kovim-min huutaa, saa eniten ääniä. Onko tätä kautta muodostunut ”möly-mystö” syrjäyttämässä ja ulkoista-massa ajattelua. Sitä ei saa koskaan ulkoistaa. Aina on, myös arjessa tiedettävä mitä tehdään ja miksi, opasti juhlapuhuja kuulijoitaan.

Maanpuolustusnaisten ei pidä ryhtyä mieheksi

Naisten pitää olla isoien kuvien rakentajia siinä ohessa kun luutu-taan ja imetetään. Maanpuolustus-naisten ei koskaan pidä ryhtyä mieheksi ollakseen uskottava. ”Miehen pitää pysäyttää kävely, että pystyy puhumaan”, hauskutti Suhola yleis-öä. Olemme käyneet kuussa, pu-humme kuutta eri kieltä, mutta osaammeko lukea ihmistä? Olem-meko enää vain yksilöitä, mihin on häviämässä käsite yhtenäinen kan-sa? Mölymystön huutojen taustalla on pelko. On pakko tavoitella täy-dellisyyttä. Onko Sinulla ihmisen paperit ja miten ne saadaan? No ne saadaan elämällä. Rakkaus, rukous ja ruisleipä riittää vieläkin hyvään elämään. Joskus olisi ihan hyvä saada sellainen palaute, jossa luki-si, että ”riittävä”.

Tunteen voimalla saamme ai-kaiseksi paljon. Silloin kun elet-tiin Suomen itsenäisyyden kan-nalta veitsen terällä olleita aikoja, tähtisilmän kuva povitaskussa an-toi tunteen rakkaudesta. ”Sitten piti rakastaa jonkun aikaa isänmaata enemmän kuin Sinua tähtisilmäni. Sinun vuoksesi kestän kaiken tä-män kylmyyden, kurjuuden, pelon, nälän ja suunnattoman ikäväni”. - Siskot, rauhassa ja vapaana eteen-

päin, päätti Aino Suhola juhlapu-heensa.

Jyväskylän kaupungin tervehdys

Kaupunginhallituksen puheen-johtaja Riitta Mäkinen totesi kau-pungin tervehdyksessään turvalli-suuspoliittisen tilanteen muutok-sen maailmassa. Maanpuolustus on ollut aina sydäntä lähellä, kos-ka Suomen säilyminen itsenäisenä edellytti kovia ponnisteluja. Tällä hetkellä on Mäkinen mukaan huo-lehdittava kansalaisten turvalli-suuspoliittisen tiedon lisäämisestä. Tässä tehtävässä vapaaehtoiselta pohjalta toimivat kansalaisjärjestöt ovat suuressa roolissa.

- Yhteistoimintaa eri viranomais-ten kanssa on syytä tiivistää, totesi Mäkinen.

Ihmisten vapaa-ajasta käydään järjestöjen kesken kovaa kilpai-lua. Naisten rooli oli suuri jo toi-sen maailmansodan aikana ja sen jälkeen. Naiset hoitivat tiloja, kyn-tivät peltöjä, pitivät tehtaita pyöri-mässä. Kaikki tämä tehtiin ilman mitään helpotuksia. Tänä päivänä on hyvä kannustaa ihmisiä koulut-tautumaan arjen häiriöiden varalle. Tätä kautta Maanpuolustusnaisten Liiton toimintaperiaatteet rakenta-vat hyvää tulevaisuutta, päätti Riit-ta Mäkinen tervehdyksensä.

Puolustusvoimien tervehdys

- On pysähdyttävä tähän, että pystyy puhumaan, aloitti Keski-Suomen aluetoimiston päällikkö everstiluutnantti Janne Oksanen puolustusvoimien tervehdyksensä. Kansainvälinen tilanne on muut-tunut kuluvana vuonna nopeaan tahtiin. Everstiluutnantti Oksanen näki nykytilanteen sellaisena, että oppisimme enemmän medialu-kutaitoa. Osa median välittämistä tiedoista voi olla tahallaan hieman

vääristelyjä tai sitten sellaista voi tapahtua tahattomastikin. Totuus löytyy rivien välistä ja olemassa olevista faktatiedoista.

Tänä vuonna 818 naista hakeu-tui vapaaehtoiseen asepalveluk-seen tänä vuonna. Palveluksen ai-kana hankitut tietyt taidot ovat suo-raan sovellettavissa siviilielämään. Lämmöstä, ruoasta ja suojasta on aina huolehdittava ihmisen elinai-kana. Samoin on hyvä osata käyttää kirvestä sahaa ja puukkoa silloin kun niille tarvetta ilmenee. Näin on silloin jos esimerkiksi myrskyt ai-heuttavat vähän pidemmän sähkö-katkoksen. Lopuksi aluetoimiston päällikkö toivotti juhlivalle liitolle parhainta menestystä tärkeässä teh-tävässään.

Päätössanat

Maanpuolustusnaisten Keski-Suomen piirin puheenjohtaja Tiina Ronkainen kiitti kaikkia juhli-vaa liittoa onnitteleita tahoja ja päät-ti juhlan aforismiin: ”Tahtoisin to-teuttaa suuria ja jaloja asioita – ta-voitteeni on toteuttaa pieniä asioita ikään kuin ne olisivat suuria.”

FAKTA

Maanpuolustusnaisten Liit-to ry perustettiin 13.11.2004 Katajanokan kasinolla Helsin-gissä. Silloin Suomen Maan-puolustusnaisten Liitto ry ja Suomen Naisten Maanpuolus-tusjärjestö ry muodostivat uu-den rekisteröidyn yhdistyksen, Maanpuolustusnaisten Liitto ry:n. Valtiopäiväneuvos Kaarina Dromberg toimi liiton ensim-mäisenä puheenjohtajana. Hänet valittiin liiton ensimmäi-seksi kunniapuheenjohtajaksi 25.10.2014 Jyväskylän liittoko-kouksessa.

Ansioituneita palkittiin

Maanpuolustusnaisten Liiton kultainen ansiomitali
Raija-Liisa Flink (kuvassa vas.), Eila Kotanen
Maanpuolustusnaisten Liiton hopeinen ansiomitali
Mervi Liimatainen, Tiina Ronkainen, Aija Koivunen
Maanpuolustusnaisten Liiton pronssinen ansiomitali
Sisko Virtanen, Anaj Pehkonen, Sisko Jaakkola,
Pirkko Jääskelä, Kaija Koponen, Salme Maukonen,
Merja Ylönen, Antti Pihakari
Maanpuolustusnaisten Liiton standaaari
Anita Korhonen, Lea Saarikoski, Maija Immonen

Kultaisten ja hopeisten ansiomitalien saajat vasemmalta oikealle: Raija-Liisa Flink, Eila Kotanen, Aija Koivunen, Tiina Ronkainen, Mervi Liimatainen.

Lotta Aino Lehtonen iloiitsi ja kohotti maljan juhlivalle liitolle.

Keski-Suomen Maanpuolustussäätiön onnittelut toi perille halli-tuksen puheenjohtaja Pekka Selin.

Evl Janne ja rouva Tiina Oksanen (oik.) toivat juhlaan puolustus-voimien ja aluetoimiston onnittelut. Juhlivasta yhdistyksestä on-nentoivotuksia vastaanottivat 1. varapuheenjohtaja Kaarina Suho-nen (vas.), puheenjohtaja Satu Rajala ja 2. vpj Marja Hirvonen.

Koukkausosasto liikkeellä.

Koukkaajat JR 50:n lipun kanssa ryhmäkuvassa.

Jalkaväkirykmentti 50:n jalanjäljillä

Maakuntakomppanioiden osasto marssi Muonion koukkausreitillä

Nivunkijokea ylitetään.

Keski-suomalainen JR 50 kävi pitkän sota-taipaleensa viimeisen taistelun Muoniossa 27.-31.10.1944. Viime talvena heräsi Maakuntajoukoissa ajatus marssia JR 50:n sotataipaleen viimeinen operaatio uudelleen. Pystyisikö nyky-päivän reserviläinen samaan noin 50 kilometrin koukkausreitin erämaiden halki? Keski-Suomen Maakuntajoukoista mukaan ilmoitettiin 22 reserviläistä testaamaan reserviläiskuntoaan erämaolosuhteissa. Joukkoon liittyi vielä Aluetuomistolta majuri Hannu Haapamäki. Osasto harjoitteli marssimista useaan kertaan kesän aikana ja 29.10.2014 joukko oli valmis matkalle kauas pohjoiseen.

Marssireitti oli sama kuin JR 50:n sotureilla 70 vuotta aiemmin. Lähtöpaikkana oli silloiset asemat Liekopalossa noin 25 kilometriä Muonion eteläpuolella. Lumeton maa ei mahdollistanut ahkioiden käyttöä, vaan teltat, kamiinat ja muut varusteet oli kannettava mukana.

Yli jänkien, purojen ja jokien

Ensimmäinen jännitysmomentti oli vetiseksi tiedetty Liekovuoma, jolla oli leveyttä puolisen kilometriä. Onneksenne suot olivat ehtineet jäätyä kantaviksi ja vuoma ylitettiin ongelmitta. Matka jatkui vaihtelevia kangasmaita seuraten Nivunkijoen varteen, joka saavutettiin alkuiltapäivästä. Suvantokohdissa oli joen leveys toistakymmentä metriä ja edellisen kesän tiedustelutietojen mukaan ylävirran puolella olisi kapeampia koskipaikkoja. Joen rannat olivat petollisesti jäätyneet ja koskien kivet liukkaita. Sopiva joen ylityspaikka löytyi, kun katsottiin että rannan jääkerros lepäsi tukevasti kivien päällä. Muutama puunrunko heitettiin ylityskohtaan ja nopea ylitysporras oli valmis.

Pimeä ja kylmä erämaa

Loka-Marraskuun vaihteessa on Lapin päivä jo lyhyt ja hämärä valtasi tunturien rinteet jo heti neljän jälkeen. Pimeyden myötä saivat viimeiset kilometrit suunnitellulle tukikohta-alueelle toisenlaisen luonteen. Tiheää ja jäykkää risukkoa kasvava Nivunkitunturin laita edesauttoi pääsemään jo hieman haasteellisempaan tunnelmaan. Kärki suunnisti kuitenkin tarkasti suunniteltuun, tunturien välisessä kurussa virtaavan nimettömän puron varressa sijaitsevaan kumpuun. Lopumatkan haastavassa maastossa syntyi osastolle lentävä lause jäljellä olevan matkan pituudesta, useaan kertaan peräkkäin se oli ”noin 300 metriä”. Päivän aikana matkaa kertyi noin 16 kilometriä ja aikaa kului joen ylityksineen reilut seitsemän tuntia.

Tukikohdan pystytys sujui ripeästi kiristyvän pakkasen tahdittamana. Tähtitaivas ja puissa napsahteleva pakkasen loivat hienoa erämaan tunnelmaa tervastulien loisteen ja räiskähdyksen säestämänä. Iltakymmenen mennessä oli osasto jo vetäytynyt telttoihin makuupusseihinsa. Vain tulivartiomiehet valvoivat muiden unta.

Olostunturin taistelupaikoille

Toisen päivän aamun valjetessa oli tukikoh-ta jo purettu, aamupalat syöty ja osasto valmiina jatkamaan. Pakkasta arveltiin olevan 5-7 asteen verran. Kärkijoukkue vaihtui ja marssi alkoi kelloon näyttäessä 7:45. Suunnistaminen oli nyt helppoa selkeän ilman ja maaston johdosta. Parin tunnin marssin jälkeen saavutimme Juu-varovan pohjoisreunalla kulkevan latu-uran, jota pitkin oli helppo marssia Särkijoen varteen Tammikämpälle. Näissä maastoissa JR 50:n etummaisena kulkenut II-pataljoonan kärki koh-tasi saksalaisen partion joka tuhottiin. Tunnin ruokataun jälkeen marssi jatkui Olostunturin itäpuolella sijaitsevaan taistelumaastoon. Vanha Muonio-Kittilä-tie saavutettiin tien katkaisukohdassa kello 13:00. Olimme ankaran taistelun näyttämöllä.

Ryhmänjohtajan pelastuminen

Ylä-Lapin Maakuntakomppanian päällikkö Kosti Hietala piti taistelupaikalla seikkaperäisen esitelmän taistelun kulusta, ja saimme tutustua hyvin maastossa näkyviin 6. ja 7. komppanian poteroihin. Himankalaisen maanviljelijä Kauko Ainalin potero oli myöhemmin käyty merkitsemässä taululla ja paikalta löytyneillä kiväärin hylsyillä. JR 50:n 6. komppaniassa ryhmänjohtajana toiminut Ainali joutui kyhjäyttämään pitkään poterossaan 28.-29.10.1944 välisenä yönä, koska hänelle ei irtautumiskäskyä saatu toimitettua kiivaasta taistelusta johtuen. Ainali pelastui, kun rohkea aseveli toi hänelle sanan yöllä. Metsässä he kuitenkin törmäsivät saksalaisiin ja kyseinen aseveli kaatui, Ainalin pelastuessa omien joukkoon.

Veteraanin toive toteutettiin

Äänekoskelainen veteraani Eino Pajunen kertoi aiemmin syksyllä matkaan lähtijöille koke-muksistaan Lapin sodassa. Eino toiveen mukaisesti Olostunturin taistelun näyttämöllä tehtiin tervastulet, keitettiin pakkikahvit ja otettiin konjakkiryppy paikalla taistelleiden kunniaksi. Ennen lähtöä asetimme vielä yhteiskuvaan poteroilla. Aluetuomiston suosiollisella avustuksella olimme saaneet mukaamme JR 50:n sotilapun joka tässä vaiheessa otettiin kotelostaan kuvausta varten. Kuvauksen jälkeen marssi jatkui hämärtävässä iltapäivässä vielä Olosjärvelle toisen yön tukikohtaa rakentamaan.

Jerisjoen ylitys ja marssi Muonion koululle

Illan revontulet ja järven jäätymisestä johtuva ulina enteivät pakkasen kiristymistä. Kolmannen päivän aamuna herättiinkin -17 asteen pakkaseen. Marssi jatkui nyt hieman edellisiä päiviä paksummassa vaatekäsityksessä. Pakkanen

oli koristellut puut ja maisemat, joita nousevan auringon säteet valaisivat upeasti. Tuon tuosta-kin napsahti kameran laukaisin jossakin kohtaa marssijonoa.

Edessä oli vielä kaikkein haastavin luonnon este, kolmisenkymmentä metriä leveä Jerisjoki, jonka rantaan kärki saapui reilun tunnin marssin jälkeen. Vaikka viereinen Kalkinjärvi oli jo 15 cm paksun jääpeitteen verhoama, virtasi Jerisjoki hiljalleen keskiosaltaan sulana. Onneksi tästä oli tieto olemassa ja lähelle oli varattu vene ylimenoa varten. JR50:n miehet rakensivat samalle kohtaa polkusillan purkamalla lähellä sijainneen niittyladon. Hirsistä tehtiin pilarit ja kat-tolautoista siltapuut. Tuolloin rakentamisen ollessa käynnissä, osui paikalle kaksi poromiestä, jotka kertoivat noin kilometrin alavirtaan päin sijaitsevasta Talsanivan kahlaamosta. Sotaväki ei kuitenkaan siviilimiehiä uskonut ja niin joki ylitettiin siltaa pitkin.

Kärkipartion oli aluksi rikottava rannan jää ja joen yli päästyään sama toimenpide myös vastarannalla. Tässä vaiheessa olivat mukaan varatut partionarit ja kirveet tarpeen. Veneen molempiin päihin kiinnitettiin partionarit ja ylitys lossaamalla saattoi alkaa. Kaksi miestä rinkkoineen kerrallaan veneeseen ja hinaamalla joen toiselle puolelle. Onnistuneen ylityksen jälkeen vene kätettiin vastarannan kuusikkoon odottamaan keväistä noutajaa.

Jerisjoen ylityksen jälkeen olimme Torasjärven ja Jerisjoen välisellä kannaksella, josta löytyi merkkejä rykmentin operaatiosta. Muutamissa vanhan metsän petäjissä oli selvästi nähtävissä kirveellä tehtyjä pilkoja, jotka olivat toimineet suuntauran merkkeinä, kuten sota-aikana oli tapana reittiä merkitä. Viimeiset kymmenen kilometriä olivat pääosiltaan metsäautotietä ja marssi päättyi Muonion koululle 1.11.2014 kello 14:30. Viidenkymmenen kilometrin maastomarssi oli suoritettu tappioitta. Jokainen matkaan uskaltautunut Maakuntakomppanialainen oli selviytynyt omin avuin maaliin.

Ohimarssi ja seppeleen lasku

Koululla pidetyn lyhyen huoltotauon jälkeen oli jäljellä vielä ikimuistettavan hieno hetki. Kokoonnuimme aluksi koulun pihalla sijaitsevalla JR 50:n muistokivelle, josta JR 50:n sotalippu edessä marssimme kylän keskustan läpi kirkolla sijaitsevalle sankarihautausmaalle, jonne las-kimme seppeleen sankarivainajien kunniaksi. Kotiutus kohti Keski-Suomea alkoi 1.11. kello 16:00, samana päivänä kuin JR50:n sotilailla. Tosin meitä odotti mukava linja-autokyyti, kun taas JR 50:n miehillä oli edessään 270 kilometrin jalkamarssi Muoniosta Tornioon pitkin saksalaisten hävittämiä ja miinoittamia teitä.

*Teksti: Perttu Hietanen
Kuvat: Jonna Niinikangas
Ari Helistö
Perttu Hietanen*

Ohimarssi Muoniossa. Lippuvartiona Perttu Hietanen (vas.), Antti Leppäkorpi ja Jan Niukkanen.